

KRİZ KOŞULLARINDA HÜKÜMETTEN TALEPLER

Aydınlık Gazetesi, 23 Nisan 2019

Yıldırım Koç

Ekonomik kriz giderek derinleşiyor. İşsizlik artıyor. İşçilerin satınalma gücü hızla düşüyor. İnsanlar borçlarının taksitlerini ödeyemiyor. İnsanlar henüz aç değil; ancak günlük giderlerini ve borçlarının taksitlerini karşılamada çok büyük sıkıntı içindeler. Geçmişte açlar için söylenmiş olan atasözleri, günümüzde gerçek geliri hızla düşen aileler için söylenebilir. Ne demiş atalarımız?

Aç aman bilmez, çocuk zaman bilmez.

Aç elini kora (iyice yanmış odun ve kömür) sokar.

Açın gözü ekmek teknesinde olur.

Açın imanı olmaz.

Açın uykusu gelmez.

Aç köpek fırın deler.

Aç tilki fırın yıkar.

Aç kurt arslana saldırır.

Bunlar yüzyıllar içinden süzülüp gelen tecrübelerin ifadesidir. Aç insanla, büyük geçim sıkıntısı içinde olan insanla oynamayacaksın.

Ne yazık ki, yaşamakta olduğumuz ekonomik kriz, bu konumda olan insanların sayısını hızla artırıyor.

Hükümetler bu durumda ne yapmalı?

BASKILAR İŞE YARAMAZ

Akıl öğretmek haddimiz değil; ancak epeyce süredir bu işlerle uğraşan biri olarak, bazı uyarılarda bulunmak görevimiz.

Hiçbir hükümet yaygın kitle eylemleri yaşamak istemez. Ancak büyük sıkıntı yaşayan insanın gözü hiçbir şey görmez. Şimdi öyle bir dönemdeyiz. Canı yanan kitlelerin, eğer bir de hükümetin ülkeyi yönetemediği hissedilirse, neler yapabileceğini tahmin bile edemezsiniz.

Bu durumda baskı yöntemleri pek işe yaramaz. Bugün Türkiye’de 12 Eylül Darbesi’nin koşulları yok. O darbenin arkasında Amerikan emperyalizmi vardı. Amerikan emperyalizminin darbe tezgahı 15 Temmuz günü çöktü. Ayrıca vatan savunmasında işçilere ihtiyaç var.

Bu koşullarda hükümetler için işçi eylemlerini önlemenin ve işçileri vatan savunmasına katmanın tek yolu, işçilerle uzlaşma aramak, onların sorunlarına çözüm bulma çabası içine girmektir. Ancak, ne yazık ki, iktidar böyle bir anlayış içinde gözüküyor.

Kıdem tazminatı fonu veya belirli süreli iş sözleşmeleriyle kıdem tazminatı hakkına darbe indirilmek isteniyor. Bireysel emeklilik sistemi zorunlu hale getirilecek.

ATILABİLECEK OLUMLU ADIMLAR

İşçilerle uzlaşmak istiyorsa, iktidarın atabileceği ilk adım, asgari ücretin uygun miktarda artırılması. Asgari ücretle geçinmeye çalışan işçi sayısının 7 milyon olduğu tahmin ediliyor. “Uygun miktar,” bir önceki dönemde gerçekleşen enflasyon ve ekonomik büyüme oranlarıdır. Ayrıca, asgari ücretin yıllık değil de altışar aylık belirlenmesi gerekiyor.

Kadroya geçirilmiş 800 binden fazla taşeron işçisine altı ayda bir yalnızca yüzde 4 oranında zam veriliyor. Bu zamların da geçmiş dönem enflasyonu ile bağlantılı kılınması yararlı olur.

Hükümetin en önemli görevlerinden biri, yerli ve yabancı kaçak işçiliğin önlenmesidir. Hükümetler, bazen krizleri aşmada işgücü maliyetini düşürmede kaçak işçiliğe göz yumarlar. Böyle bir tavır işçinin sisteme olan güveninin iyice aşınmasına neden olur.

İşçilerin ödediği gelir vergisi ve sosyal güvenlik prim oranlarının düşürülmesi, işverene ek maliyet getirilmeden gerçek ücretlerin artırılması sonucunu doğurur. Dolaylı vergilerin azaltılması da böyle bir etki yaratır.

İşsizlik sigortası fonunda biriken paranın başka amaçlarla kullanılması engellenmeli, işsizlik ödeneği süresi ve miktarı artırılmalı.

Emeklilikte yaşa takılanların sorunlarına aşama aşama çözüm getirilmeli.

Kanunlarda da, doğrudan işgücü maliyetine yansımaya iyileştirmeler yapılmalı (sendikal hak ve özgürlükler, genel olarak demokratikleşme, iş güvencesi, vb.).

Eğitim ve sağlık hizmetlerinin devlet eliyle verilmesi ve parasız yapılması da halkın desteğini sağlar.

Temel tüketim mallarının fiyatlarının kontrol altına alınması da işçilerin yaşam standardını etkiler. Aracıların, soyguncuların, vurguncuların aradan çıkarılması, enflasyonun kontrol altına alınmasına ve gerçek ücretlerdeki düşüşün engellenmesine katkıda bulunur.

AKP Türkiye'yi yönetemiyor. Vatanımız ise başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere, genel olarak emperyalizmin saldırısı altında. İşçilerin katkısı sağlanmadan vatan savunması başarıyla sürdürülemez. Ekonomik kriz koşullarında işçilerin vatan savunmasına katılmasının yolu, yukarıda özetlenen ve benzeri adımların atılmasıdır. Bakalım bu mantıklı yol mu izlenecek, yoksa fırtına biçilmesine yol açacak biçimde rüzgar mı ekilecek.